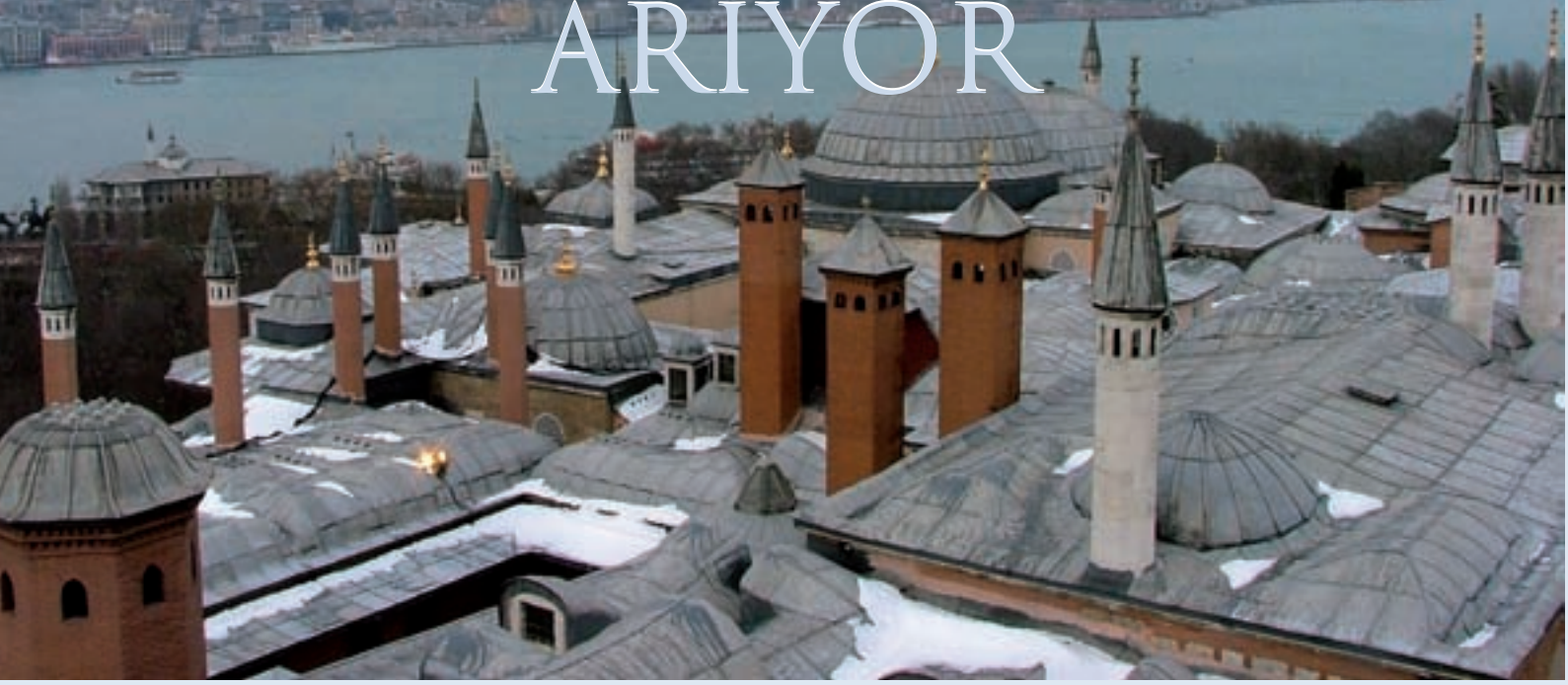

TOPKAPI SARAYI GELECEĞİNİ ARIYOR

Topkapı Sarayı Fatih Sultan Mehmet döneminden beri İstanbul'un gözbebeği. Yıllarca Osmanlı hanedanının yaşadığı ve devleti yönettiği bu saray, günümüzde müze olarak kullanılıyor. Topkapı Sarayı gibi bir geçmişe sahip, bir devrin özelliklerini günümüze taşıyan müze sayısı çok değil. Louvre, Hermitage gibi saray-müzeler kadar görkemli değilse de en az onlar kadar önemli. Bununla birlikte dünyadaki diğer saray-müzeler kadar öne çıkarılması da mümkün. Topkapı Sarayı Müzesi'nin müdürlüğüne gelen Prof. Dr. İlber Ortaylı, sarayın yeni bir müzecilik anlayışıyla canlandırılması adına kamuoyuna ümit veriyor. Elbette müzenin daha üst düzeylere çıkarılması için çözülmesi gereken mali sorunlar var. Bu sorunlar giderildiğinde saray, dünyaca ünlü bir müze olmanın yanında, bilim üretilen bir merkez olmaya da aday.

Dünyada günümüze gelebilmiş sarayların en eski ve genişlerinden biri Topkapı Sarayı. Topkapı, Atatürk'ün emri ile 1924 yılından beri müze olarak kullanılıyor. Konumu Haliç'i, Boğaziçi'ni ve Marmara denizi gören, tarihi yarımada olarak adlandırılan bölgede. İstanbul'un ilk kuruluş yeri olarak bilinen akropol tepesi. Tarihi İstanbul üçgen yarımadasının en uç noktasında, adını verdiği Sarayburnu'nda 5 km'yi bulan surlarla çevrili, 700.000 m² özel araziye sahip bir kompleks. İstanbul'un fethini 1453'te gerçekleştiren genç Fatih Sultan Mehmet, İmparatorluk tahtını bu şehre taşıdı. Kurduğu ilk saray şehrin ortasında bulunuyordu. Fetihden sonra inşa edilen bu ilk saray, bugünkü İstanbul Üniversitesi merkez binasının olduğu yerdedi. Fatih, daha sonra İstanbul'a hakim ve eski dönem binalarının hepsinden üstün görünümde yeni bir saray yapılmasını istemiş ve saray inşa edilmişti. 1475-1478 yılları arasında yapılan bu ikinci saraya, önceleri yeni saray, sonraları da Topkapı Sarayı denildi. Burası, tarihte bilinen diğerleri gibi, klasik bir Türk sarayıydı. Değişik işlevleri olan, ağaçlarla gölgelendirilmiş, birbirini izleyen ve görkemli kapılarla ayrılmış avlulardan oluşuyor. İşlevsel yapılar bu avluların çevresine serpiştirilmiş. Saray, kurulduğu çağdan başlayarak Sultanların yaptırdığı birçok değişiklik ve eklemelerle sürekli gelişmişti. Tarih boyunca farklı dönemlerde yapılan eklemelerle genişleyen saray, kimi zaman da yangınlar, depremler ve yıkımlarla çehre değiştirdi. Son yıkım

Topkapı Sarayı farklı dönemlerde eklenen yapılarla genişleşmiş. Revan Köşkü de bu yapılardan biri.

Sultan Abdülaziz döneminde demiryolu hattının çekimi için yapılmıştı.

Topkapı Sarayı, Padişah Abdülmecid'in hüküm sürdüğü 1853'te hanedanın yeni inşa edilen ve daha gösterişli olan Dolmabahçe Sarayına taşınmasıyla

resmi saraylıktan çıkmış ve hızla harap olmaya yüz tutmuştu. Cumhuriyet döneminde 50 yılı aşan sürekli onarımlar, Topkapı Sarayı'nı eski sade güzelliğine kavuşturdu. Aslında bu onarımlar günümüzde bile sürüyor. Sarayı ayakta tutmak için restorasyon çalışmaları her dönem devam ediyor. Sarayda sergilenen müze parçalarının pek çoğu, dünyada eşi benzeri olmayan şaheserler. Saray olarak kullanıldığı devirlerdeki fonksiyonları, tarihteki diğer saraylara göre oldukça değişik. Burası devletin tek sahibi Sultanın resmi ikametgahı olmakla beraber, resmi devlet işlerinin merkezi, bakanlar kurulunun toplandığı, devlet hazinesi, darphanesi ve arşivlerinin bulunduğu yeri. Devletin en yüksek öğrenim kurumu, Sultanın ve devletin üniversitesi de sarayda bulunuyordu. Osmanlı Türk Devleti'nin kalbi, beyni ve her anlamdaki tek merkezi burasıydı. Ekler ve değişiklikler yapılmasına karşın Topkapı sarayı, klasik Türk mimarisinin izlerini en iyi yansıtan ve Osmanlı saltanatının yaşam tarzını gü-

Fotoğraf: Cökhan Tok

Hünkâr sofası.

Valide Sultan odası

nümüze aktaran tek saray olma özelliğini koruyor.

Sarayın 1924 yılında müzeye dönüştürülmesinin ardından, aydınlatma ve yangından korunma sistemleri yerleştirildi. Sarayın ziyarete açılması da bu döneme denk geliyor. Sırasıyla onarılan Kubbealtı, Hırka-i Saadet, Fatih Köşkü, Mutfaklar, Has Ahır, Harem bölümleri ziyarete hazır hale getirildi.

Müze arşivinde 150.000'den fazla belge, 2700'den fazla şer'î sicil bulunuyor. Topkapı sarayının bize aktardığı bir başka kültürel miras da dünyanın en büyük koleksiyonlarından biri olan ve 10.700 parçadan oluşan Çin porselenleri. Buna ek olarak 700 parça Japon porseleni ve Sultan 1. Abdülhamit döneminde saraya girmeye başlayan Alman, Avusturya, Fransız ve Rus porseleni de 5000 parça tutuyor. Kaşıkçı elmasının da sergilendiği hazine kısmı sarayın en ilgi gören kısımlarından bir başkası. Bununla birlikte sarayda kimi çok ünlü, kimi de yeterince tanıtılmamış binlerce eser var.

Sarayda bulunan binlerce eserin tanıtımı ve müzenin bir çekim merkezi haline gelmesi için küratörlere büyük görevler düşüyor. Batıdaki büyük müze-saraylar bünyelerinde Yüzlerce küratör çalıştırıyorlar. Bu potansiyel Topkapı sarayında da var fakat mali destek yok. Batı'daki müzeler nezdinde Topkapı Sarayı da oldukça itibarı olan bir yer. Ne var ki sahip olduğu potansiyeli büyük ölçüde maddi sorunlar yüzünden yeterince değerlendiremiyor. Bu anlamda Topkapı Sarayı müzesinin müdürü

Müzenin Başında Bir Biliminsanı

BTD- İlber Ortaylı bir dev. Keza Topkapı Sarayı da öyle. Bu iki devin buluşmasından nasıl bir beklenti ortaya çıkıyor? İlber Ortaylı'nın Topkapı Sarayı'na getirdiği yenilikler neler? Bir biliminsanın Topkapı'nın başında olması nasıl bir farklılık yaratacak?

İlber Ortaylı- Topkapı Müzesi'nin iki tip müdürü vardır. Birisi hakikaten memurdur, birisi de müdekkik (inceleyen, araştıran) kişidir. Müdekkik olanların başında Filiz Çağman'ı söyleyebiliriz. Yazmalar üzerine uzmandır. Zaten yazmalar kütüphanesinin başındaydı. Sonra Hayrullah Bey var. Onun da tercümeleleri bulunuyor.

Bence buraya bir bilimsel yaklaşım gerekli. Düşündüm ki, Filiz Çağman'ın arkasından burada bulunmak lazım. Topkapı Müzesi'ne hem muhteva olarak, hem de şekil olarak yenilik ka-

zandırmak lazım. Dünyadaki büyük müzelerin başında da akademik olarak ismi geçen kimseler yer alıyor. Mesela Hermitage'ın genel müdürü Petrovsky ve Louvre Müzesi'nin müdürleri sahalarında büyük akademisyenlerdir. Ayrıca buralarda çok önemli küratörler vardır. Bunlar gibi Kahire Müzesi ve Topkapı Müzesi de büyük müzelere aittir. Demiyorum ki, dünyada en çok eser Topkapı'da bulunuyor ya da fizik bakımından en büyük müze burası. Ama, burası çok önemli ve özgün bir yer. Bununla birlikte Topkapılı olmak da çok önemli bir şey. Topkapı Müzesi'nin bekçisi bile dışarıda farklı bir muamele görür, küratörlerimiz çok saygındır. Örneğin, ben Smithsonian Müzesi'ne gittim Topkapı Müzesi'nin müdürü olarak. Sonuçta ben sanat tarihçisi değilim, beni nereden tanıyacaktılar? Ama verdiğim konferans, Topkapı Müzesi'nin müdürü olduğum için alışılmışın üstünde doluydu. Onun için bu müze çok önemli diyebiliriz. Buranın üstüne titremek lazım; rastgele insanlara yöneticilik verilecek, rast-

olmak aslında son derece zor ve sıkıntılı bir görev.

Müzelerde Küratör Kimdir?

Son günlerde “küratör” sözcüğünü sıkça duyuyoruz. Bir kısmımız için çok yabancı bir sözcük; ne anlama geldiğini bile bilmiyoruz. Bir kısmımızsa, küratörlerin işinin yalnızca sergi yapmak olduğunu düşünüyoruz. Oysa küratörlerin, arşiv uzmanlarının ve teknisyenlerin yaptıkları işler çok çeşitli ve fazla. Temel görevleri, önemli belgeleri ve değerli nesnelere toplamak, saklamak ve sergilemek olan küratör ve arşiv uzmanları, sanıldığı gibi yalnızca müzelerde çalışmıyorlar. Hayvanat bahçelerinden üniversitelere, botanik bahçelerinden deniz müzelerine ve doğa tarihi müzelerine kadar birçok değişik kurum ve kuruluşta görev yapabiliyorlar. Bu kurumlarda, toplum yararını göz önünde bulundurarak değerli belge ve nesnelerin tanımlanması, kataloglanması, analizi, sergilenmesi, korunması ve derlenmesi gibi işler yapıyorlar. Bu çalışmaların konuları, her türden sanat eseri, yazmalar, önemli toplantı tutanakları, madeni paralar, pullar, endemik bitkiler, soyu tükenmekte olan hayvanlar, tarihi eserler, binalar hatta kentler bile olabilir. Küratörler turlar, çalıştaylar, kurslar gibi halka yönelik eğitim ve rehberlik hizmetleri düzenleyebiliyor, enstitülerin yönetim planlarını ve politikalarını oluşturmada yönetim kurullarına

Şehzadeler için yapılan “Yemiş Odası”.

Bağdat Köşkü

gele insaların küratörlük yapacağı, hatta rastgele insanların muhafazlık yapacağı bir yer değil. Buranın unvanı, adı yeter. Tabii ki, maaşları öyle değil, kadro ve para sorunları var. Bunların halledileceğini umuyorum. Halledilmezse zaten kimse fazla bir şey yapamaz.

BTD- Sizin hayalinizdeki Topkapı nasıl bir yer?

İ.O.- Ben çok önem veriyorum bu küratörlüğe. O nedenle küratör sayısının artırılması gerektiğini düşünüyorum, buna gayret ediyoruz. Bu kişilerin Osmanlı uzmanı olması, Osmanlıca bilmesi lazım. Bütün dünya bu küratörlerin sahalarında eser vermesini, makale yazmasını, araştırma yapmasını bekliyor. Bunu yapanlar olduğu gibi, yapmayanlar da var tabii. Burada çalışmak, küratör olmak büyük bir imtiyazdır. Ancak, Kültür Bakanlığı aşağı yukarı 14 senedir hiç uzman yarımcısı almamış müzelerle. Şimdi yeni yeni eleman alınmaya başlanıyor. Eğer böyle kadrolar açılmazsa, adam alınmazsa nasıl yaşar ki mües-seseler?

Padişahın divan toplantılarını arkasından izlediği kafes.

BTD- Araştırmacıların Topkapı Müzesi'ne ilgileri nasıl?

İ.O.- Bizde arşive az adam gelir, yazmalar gelir. Ama bu, bütün dünyada böyledir, yazma eseri çok incelenmez. Halk kütüphanesi değil sonuçta burası; Arapça, Farsça, Osmanlıca bilen geleceği bir yer. Yazmalar arasında Latince, Slav dillerinde olanlar var. Hatta Mathias Corbinus'un Buda-peşte'de kütüphanesinden alınma önemli bir nota kitabı vardır. Burada o neşredildi, Macarlar onun için gelip çalıştılar burada. Bu arşivler herkese açık değil; uzmanlara açık. Arşivlere girmek için genellikle üniversiteden ya da sefaretlerden tavsiye mektubu istenir. Çalışanı alırsız biz. Ancak tarihçiler arasında böyle arşivlere ulaşamaktan şikâyet etmek gibi de bir “şıklık” vardır ve o bitmez.

BTD- Buraya geldiğinizden bu yana geçen sürenin bir değerlendirmesini yapabilir misiniz?

İ.O.- Bu bir yılda yapabildiğim şey birkaç konferans oldu burada, zorla para alıp birkaç yeri ufak tefek onarabildik, bir de Osmanlıca kursu

Divan-ı Hümayun

yardım edebiliyor, koleksiyonlarla ilgili araştırma projeleri yürütebiliyorlar. Tıpkı Prof. Dr. İlber Ortaylı'nın Topkapı Sarayı'nın müdürü olması gibi, bir müze ya da kurumdaki küratörlerin başı, aynı zamanda o müzenin ya da kurumun da müdürü oluyor. Bu nedenle küratörler, eserleri satın almakla, gerekli görüşmeleri ve ödemeleri yapmakla da yükümlü olabilirler. Günümüzde küratörlerin üstlendikleri bir başka görev de, kurum ve enstitülerde yürütülen ilgili bilimsel proje ve eğitim programları için mali kaynak yaratmak ve bunların tanıtımıyla uğraşmak.

Birçok küratör botanik, paleontoloji ya da tarih gibi konularda uzmanlaşır. Bu uzmanlaşma, müze ya da enstitünün büyüklüğüne göre çeşitlilik gösterebilir. Örneğin, ABD'deki Büyük Doğa Tarihi Müzesi'nde kuşlar, böcekler, balıklar ve memeliler konusunda ayrı ayrı

uzman küratörler çalışıyor. Görülebileceği gibi, küratörlerin çalışma yaşamları aslında çok renkli ve hareketli olabilir, hiçbir yerde izleme olanağı olmayan eşsiz koleksiyonlar oluşturabilir, daha önce hiç uygulanmamış yepyeni sergileme biçimleri deneyebilirler. Bütün bunları da, sergilemek ya da paylaşmak istedikleri şeyleri halka daha fazla ulaştırabilmek, halkın konuya dikkatini çekmek ve genç insanları bilgilendirmek için yapıyorlar.

Yurt dışında küratörlük yapmak isteyenleri daha çetin bir rekabet ortamı bekliyor. Birçok müze, bünyesine alacağı küratörlerin özellikle sanat, tarih, arkeoloji ya da müzecilik konularından birinde yüksek lisans yapmış olmasını istiyor. Özellikle doğa tarihi ya da başka bilim müzelerinde çalışmak isteyenlerinse, alanlarında doktora yapmış olması bekleniyor. Büyük enstitü ve mü-

zelerde küratörlerin ilerleyebilmelerinde, yaptıkları bireysel araştırma ve yayınlar önemli rol oynuyor.

Müzelerde Neler Yapılıyor?

Bir bilim insanı olan Prof. Dr. İlber Ortaylı'nın Topkapı Müzesi'nin baş küratörü ya da müdürü olması hepimizi çok heyecanlandırdı. Bundan sonra Topkapı, acaba diğer "saray müze"lerden olan Paris'teki Louvre Müzesi ya da St. Petersburg'taki Hermitage Müzesi'ne benzer bir yüzle mi, yoksa tümüyle kendi özgün yapısına uygun bir yenilenmeyle mi ziyaretçileriyle buluşacak merak ediyoruz. Louvre ya da Hermitage gibi büyük müzelerde her bölümde çalışan küratör ve diğer uzmanların sayısı gerçekten Topkapı'dakine göre oldukça fazla. Örneğin, Hermitage'in büyük bölümlerinden biri olan Batı Avrupa Sanatı Bölümü'nde çalışan uzman sayısı 72, Doğu Avrupa ve Sibiryaya Arkeolojisi Bölümü'nde ise 28 uzman görev yapıyor. Louvre Müzesi'nde ise yalnızca küratör sayısı altmış kadar. Küratörler zaten açık olan bölümlerin sorumluluğunu üstlendikleri gibi, bu tür büyük müzelerde yeni yapılan araştırma ve çalışmaların sonuçlarının paylaşıldığı geçici sergiler de düzenliyorlar. Bu müzelerde ziyaretçilere yalnızca sergiler sunulmuyor. Koleksiyonlarla ilgili film gösterimleri, konserler, çeşitli alanlarda gösteriler, sempozyumlar, sanatsal, teknik ve deneysel birta-

başlattım kendi çalışanlarımız için. Müzemiz mali ve maddi bakımdan çok büyük sıkıntılar içinde. Arşivleri, Başbakanlık Osmanlı Arşivi'ne bağlamayı düşünüyoruz. Arşiv burada kalacak yine, fakat idaresi ve uzman yetiştirme işi oraya ait olacak.

Depolar Dolmabahçe'nin, Yıldız'ın artıklarıyla, beğenilmeyenleriyle dolu; eski saray diye buraya atılmışlar. Bizim depolardaki ahşap eşyaların Topkapı'daki hayatla alakası yok. Art nouveau (yeni sanat) şeyler var örneğin. Ne arar bunlar Topkapı'da? Ya da Sultan Abdülaziz, Sultan Murat, Sultan Abdülmecit devrine ait tablolar var. Bunların bazıları çok kıymetli, bazıları orta derecede kıymetli, bazıları da kıymetsiz şeyler. Ama hiçbirinin yeri burası değil.

BTD- Buranın eseri olup da sergilenmeyenler var mı?

İ.O.- Her seksiyonun altı buzağı gibidir; görünenin çok fazlası depolardadır. Bunları zaman zaman değiştirmek gerekir, zaman zaman da gerekmez; orada muhafaza edilir.

BTD- Halkın müze hakkında ne kadar bilgisi var?

Adalet Kulesi

İ.O.- Bizde müzeler halkın ilgisi yoktur. İyi üniversitelere bile gidip sorsanız, öğrencilerin çoğunluğunun müzeye gelmediğini görürsünüz. Bir de bizim şöyle bir sorunumuz var: Müze artık neşriyat yapmıyor, hatıra eşya üretmiyor. Müze dernekleri devre dışı bırakıldı. Ama umarım bu durum düzeler. O zaman bunları yapacağız.

BTD- Üniversitelerin ilgili bölümlerinden mezun olan gençler için sizin gibi flaş bir adın burada bulunması, Topkapı'yı çekici hale getirebilir mi?

İ.O.- Burada çalışmak isteyenler var; ama burada maaşlar iyi değil. Bununla birlikte, başvuruda bulunanlar arasında müzecilik vasfına, gereken dil bilgisine sahip insan çok az. Üniversitelerde restorasyon gibi bazı yeni bölümler açıldı, oralarından çıkanlar iyi olabiliyor. Ne yazık ki, Türkiye'de müzecilik eğitimi yok. Oysa ki küratör sayısının çok olması lazım.

BTD- Birinin böyle bir yerin küratörü olabilmesi için nasıl koşullar aranıyor?

İ.O.- Her şeyden önce Osmanlı tarihi, sanat

Sarayın bahçesinde bulunan Güneş Saati

Haremdeki hamamlardan bir görüntü

kim konuların işlendiği çalıştaylar, edebiyat ve görsel sanatlar arasında bağ kurmayı amaçlayan hikâye anlatımları, rehberlik hizmetleri, çocuklara yönelik bilgilendirme kursları, oyunlar, drama çalışmaları gibi birçok etkinlik de ziyaretçilerin beğenisine sunuluyor. Bunların yanı sıra, profesyonellere yönelik eğitim ve seminerler de düzenleniyor. Kimi büyük müzelerde akademisyenler, sanatçılar, mimarlar, eğitimciler ve küratörler için eğitim programları açılıyor, katılımcılar bilgi ve deneyimlerini buralarda paylaşabiliyorlar. Ayrıca birçok satsal etkinliğin başlatıcısı ve koruyucusu olan müzeler de var. Örneğin, Rusya'nın en eski tiyatrolarından biri olan Hermitage Müze Tiyatrosu, 200 yıldan uzun bir süredir etkinliklerini sürdürüyor. Tüm büyük müzelerde,

hem müzeyi hem de etkinliklerini tanıtan, koleksiyonlar ve araştırmalar hakkında bilgi veren tanıtım kitapları, broşürler, CD'ler, müzeyi ve koleksiyonları anımsatan hediyelik eşyalar satılıyor. Bunların dışında fiziksel olarak müzeye gidip ziyaret edemeyenler için günümüzde birçok müze, web sitelerinden görsel gezi ve koleksiyonları izleme olanağı sunuyor, etkinliklerin bir kısmına İnternet aracılığıyla katılımı sağlıyor. Birçok şey gibi, günümüzde müzecilik anlayışında da değişiklikler oluyor ve "Siz müzelere gidemezseniz, onlar size gelir" yaklaşımı benimseniyor.

Bu modern müzecilik anlayışı ülkemizde de benimsenmeli ve Topkapı Sarayı gibi müzelerimiz daha çağdaş bir sergileme ve bilimsel üretime kavuşmalı. Topkapı Sarayı Müzesi müdürü olan

Prof. Dr. İlber Ortaylı ve ekibi bu anlayışla çalışıyorlar. Gereklerini duydukları maddi kaynaklara ulaşabilirlerse ülkemizde de modern anlayışın egemen olduğu müzelere sahip olabileceğiz.

Bu yazının hazırlanmasındaki yardımları için Topkapı Sarayı Müzesi Müdürü Prof. Dr. İlber Ortaylı'ya ve Hazine Bölümü Güvenlik Sorumlusu Kenan Bedir'e teşekkür ederiz.

Gökhan Tok, Elif Yılmaz
Fotoğraflar: Elif Yılmaz

Kaynaklar
Ortaylı, İ., Osmanlıyı Yeniden Keşfetmek, Timaş Yayınları, 2006
HYPERLINK "http://www.sihirlitur.com/muzeler/topkapı_sarayi/index.html" http://www.sihirlitur.com/muzeler/topkapı_sarayi/index.html
HYPERLINK "http://tr.wikipedia.org/wiki/Topkapı%4%B1_Saray%4%B1" http://tr.wikipedia.org/wiki/Topkapı%4%B1_Saray%4%B1
HYPERLINK "http://www.bls.gov/oco/ocos065.htm" www.bls.gov/oco/ocos065.htm
HYPERLINK "http://www.hermitagemuseum.org/" www.hermitagemuseum.org/
HYPERLINK "http://www.louvre.fr/" www.louvre.fr/

tarihi gibi bizimle ilgili şeyleri okuması lazım. Hem Osmanlıca'yı hem de batı dillerini bilmesi gerek. Müze sevmeyen birinin burada küratör olması mümkün değil. Tarih okuyanlardan bile müzelerle hiç ilgi duymayanlar var. Bu, klasik müzik sevmek gibidir; dinledikçe sevilir. Müzeleri gezeceksin, gezeceksin, okuyacaksın sonunda müzesever olacaksın. Burada işe girince müze gören insanlar bile var. Bu tip küratör kalabalığıyla işler yürümez. Burada kıymetli çocuklar da var, her yerde olduğu gibi sıradan insanlar da var. İmkânlarımız kısıtlı olduğu için burada çalışmak da zor. Topkapı Batı Avrupa'da bir ülkenin müzesi olsa, şimdi burada 11 değil, 100 küratör olurdu.

BTD- Hayalinizdeki şeyleri şu ana kadar gerçekleştirilebilir mi?

İ.O.- Hayır, hayalimde gerçekleşecek şey yok. Bir kere burada sergi düzeni hoşuma gitmiyor. Şimdi dünyada birtakım sergi şirketleri çıktı. Bunlar ilmi bir konu seçmiyorlar; o müzenin bu müzenin parçalarını gösteriyorlar. Dış İşleri Bakanlı-

ğın'a müracaat edip, olmadık yerlere sergi götürmek için buraya baskı yaptırıyorlar. Mesela Memphis'e buradan Süleyman sergisi gitti. Ama buradan Memphis'e eser gitmez; bunu bilmemiz lazım. "Ambassadorial exhibition" denir buna, bu benim istemediğim bir şey. Bu tür sefaret sergilerini bir zamanlar Franco İspanyası yapardı. İlişki kurmak için buradan paket götür, başka yerden paket al şeklindeki yaklaşımın terk edilmesi lazım. Önemli müzelerle konulu sergiler yapılmalı. Biz de bunun için çalışıyoruz. Bunun için tabii küratörlerin gayret göstermesi lazım. Bunlar kafamızdaki yenilikler, ama yapabilir miyiz bilemiyorum. Nisanda bir Hamam ve Berber sergimiz var; üç kuruşu bulmakta zorlanıyoruz. Bakanlığın parası yok, sağdan soldan rica etmekle de her zaman her istediğiniz gelmiyor. Bir de müze dernekleri devre dışı bırakıldı, müze dışına çıkarıldı. Buraya bağış yapmak isteyen önce oraya gidecek. Buraya gelense, merkez hazineden başka yerlere gidiyor. Çok merkeziyetçi bir yapımız var. Bir de bu Topkapı Sarayı'nın avlusundaki ve dışındaki

duvar içindeki yerleri yağmalamaya meraklı insanlar var. Burayı tükenmez zannedip gelip yer işgal ediyorlar. Örneğin, bunlardan biri Tarih Vakfı. Almışlar zamanında orayı, şimdi çıkıyorlar, hiçbir şey de yapmıyorlar. Oysa orası Saray'a lazım bir yer. Ne yazık ki bununla kimse ilgilenmiyor, çünkü millet müzeyle ilgilenmiyor.

BTD- Topkapı Müzesi'ne gelenler için gösterebileceğiniz en parlak şey nedir? Depolardaki nesnelere göstermek istedikleriniz var mı?

İ.O.- Buraya gelenler emanet-i mukaddesi ziyaret ederler genellikle. Bizim çoğu ziyaretçimiz türbe ziyaretçisidir. Buna saygım çok, ama o zaman burası müze değil demek gerekir. Buraya Sarayı görmeye gelen de olmaz, içindeki objeleri çok fazla bilerek gelen de yoktur. Bu aslında yabancılar için de böyledir. Bütün dünyada bilinçli insan çok az bu konuda. Depoları açarsak insanların önüne yeni mallar çıkar, öyle bir faydası olur. Gerçekleştirilirse Hamam ve Berber Sergisi'nde daha önceden teşhir edilmeyen yeni parçaları göstereceğiz.